

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI a VIII-a

Anul școlar 2020 – 2021

Limba și literatura slovacă maternă

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de două ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Je daný nasledovný text:

Sitniansky vatrár – podľa Jozefa Horáka

Písal sa rok 1570. Toho roku sa jar trošku oneskorila, preto Turci sa začali neskoršie hýbať. Tejto jari beg Ahmet si mienil, že sa musí dostať k ťažkým pokladniciam Štiavnice, čo by čo bolo. Chystal veľkú výpravu. Mal premyslený dobrý plán a bol istý, že keď ho uskutoční, Štiavničania popustia. Vedel, že zvedí sledujú každý jeho krok, že vatrári sú na stráží vo dne v noci, vedel, že mesto sa bude brániť. Novohradský beg vedel i to, že keby sa pustil proti mestu na bielom dni, otvorene bez príprav, nedošiel by ani k Nemciam, ba ani do krupinského chotára, a už by vatra blčala na Sitne a oznamovala celému kraju jeho nevítaný príchod. I zaumienil si, že teraz bude obozretnejší. Aj on vyšle zvedov, aby pozisťovali sídla vatrárov, potom všetkých pekne polapajú a hneď celou silou udrú na Štiavnicu.

Takto hútal a tak sa i rozhodol spraviť.

Raz v apríli, popoludní, keď bol vypil neveľkú čašu čiernej kávy, udrél na medený gong. Ťažká záclona, čo visela pred vchodom do izby, vzápätí sa pohýbala a do komnaty vkročil sluha.

– Nech príde Hassan! – rozkázal beg.

O niekoľko chvíľ volaný vkročil do komnaty.

– Sadni, – kývol beg, ukazujúc na zem vedľa seba. Keď si Hassan sadol, Ahmet sa nachýlil k nemu a pološeptom začal hovoriť:

– Hassan, dobre počúvaj, prečo som ťa volal.

– Kvôli tebe i do vriaceho oleja skočím, – sľuboval Hassan.

– Možno, že i ta prídeš, ale teraz počúvaj, lebo napred musíš vykonať vec, ktorou ťa teraz poverím.

– Rozkazuj! – sklonil hlavu Hassan.

– Teraz počúvaj! Keď slnce bude vstávať a bude nový deň, vezmeš niekoľko najlepších ľudí a odídeš. Pôjdeš cez lesy k Štiavnici. Preslédite všetky chodníčky, cestičky, dozviete sa, lebo psí jazyk d'aurov dobre poznáš, kde sa skrývajú ti prekliati, čo zapalujú vatry, keď zbadajú môj príchod. Chystám sa vykrútiť smelým Štiavničanom, čo sa nechcú skloniť predou mnou, pyšné šije. Ale najsamprv musím polapať vatrárov, aspoň tých, čo strážia cesty do Štiavnice. Pozisťuješ, kde sú a ako by bolo ich najľahšie zlapať. Dozvedaj sa i to, koľko vojakov je za múrmi mesta a koľkí strážia pred bránami. Hľadaj, azda nájdeš cestu, po ktorej by sme nebadane mohli vnieť oheň za múry mesta a šablami zaihrať neveriacim pred nosmi. Preoblečte sa za rubárov, tak nikomu nebudete biť do očí, keď vás stretnú v lesoch.

Hassan počúval a prikyvoval hlavou. Oči sa mu blyšťali, prsty sa mu triasli od nedečkavosti, lebo vedel, ak sa mu vec podarí, Ahmet ho bohato odmení. [...]

– Dobre, Hassan, si udatný, viem aký bol tvoj otec, kým ho prekliati nenastokli na kôl. Čo potrebuješ, vezmi a chod'. Dobrý pozor dávaj! Nepíš, neznač, len do pamäti vrývaj všetko, tam to nikto nenájde. Alah nech ti dá vidieť za troch a počúvať za štyroch. Keď sa mesiac bude vracat' do splnu, budem ťa tu čakať.

Beg kývol rukou a milo sa usmial. Hassan vstal, hlboko sa poklonil a ticho, ako prišiel, vytratil sa z komnaty.

Napište odpověď na každú z nižšie uvedených požiadaviek vzťahujúcich sa na daný literárny text. Odpoveď napíšte na miesto určené v zadaní každej požiadavky.

1. Nasledujúce výroky doplňte vhodným vysvetlením.

3 body

a) Veta „*Beg kývol rukou a milo sa usmial.*“ sa končí bodkou, pretože je vetou.

b) Vety v nižšie danom úryvku začínajú, ktorá uvádza v dialógu.

– *Sadni, – kývol beg, ukazujúc na zem vedľa seba. Keď si Hassan sadol, Ahmet sa nachýlil k nemu a pološeptom začal hovoriť:*

– *Hassan, dobre počúvaj, prečo som ťa volal.*

– *Kvoli tebe aj do vriaceho oleja skočím, – sľuboval Hasan.*

– *Možno, že i ta prídeš, ale teraz počúvaj, lebo napred musíš vykonať vec, ktorou ťa teraz poverím*

– *Rozkazuj! – sklonil hlavu Hassan.*

– *Teraz počúvaj!*

2. Vyberte jednu z uvedených možností, ktorá dopĺňa výrok:

Vatra blčala na Sitne a oznamovala celému kraju:

a. príchod tureckých zvedov preoblečených za rubárov

b. nevítaný príchod novohradského bega Ahmeta

c. príchod jari v roku 1570

d. polnočnú hodinu

2 body

Písmeno zodpovedajúce správnej odpovedi je:

3. Vyberte jednu z uvedených možností, ktorá dopĺňa výrok:

Mesto Štiavnica nemôže dobyť turecké vojsko, pretože:

a. nemá dostatočné množstvo zbraní

b. mesto chránia mohutné mury a obranné veže

c. mesto je obklopené veľmi hustým lesným porastom

d. vatrári sú na stráži vo dne v noci

2 body

Písmeno zodpovedajúce správnej odpovedi je:

4. Formou poznámky napíš, čo prikázal Ahmet zistiť Hassanovi?

6 bodov

5. Označte písmenom X pravdivosť, respektíve nepravdivosť každého výroku vychádzajúc z informácií uvedených v danom literárnom texte. **6 bodov**

Výrok	Pravdivý	Nepravdivý
a. Ahmet sa chcel dostať k ťažkým pokladniciam Štiavnice.		
b. Na jar roku 1570 Hassan chystal veľkú výpravu.		
c. Hassan dal zavolať Ahmeta, aby mu prezradil svoj plán.		
d. Beg Ahmet vyslal zvedov, aby pozisťovali sídla vatrárov.		
e. Zvedovia sa mali preobliecť za rubárov aby neboli podozriví.		
f. Hassanov otec nebol udatným človekom, a preto tragický umrel.		

6. Vysvetlite slovné spojenia: a) „skloniť pyšné šije“, b) „bit' do očí“, c) „vrývať do pamäti“, d) „počúvať za štyroch“. **4 body**

7. Odpovedajte na základné žurnalistické otázky: *Kto? Čo? Kedy? Kde? Prečo?* a napíšte krátku správu o pláne novohradského bega Ahmeta. **7 bodov**

SUBIECTUL AL II-LEA

30 de puncte

Je daný nasledovný text:

Za divočinou netreba chodiť na Borneo či do Amazonského pralesa. Filmári z Liptova ju našli pár metrov od vlastného domu. Po filmoch o medvedoch v Tichej doline a o Vlčích horách nakrútili film o našej najdivšej rieke, Belej. Nie turisti, vodáci a raftáci¹ ubližujú prírode, ale regulácie², priehrady a znečistenie. Ani v Belej už nie je toľko rýb ako v minulosti, raky žijú iba v jej prítokoch. Napriek tomu Belá v porovnaní s inými riekami ešte stále vytvára divočinu. Niekde sú hlbociny, inde plytčiny, kamene, piesok.

Všetky zábery sú vo filme autentické³. Nič nedorábajú so zvieratami v zajatí. V horách treba filmovať v každom počasí. Zaujímavé miesta sú vzdialené aj dva dni chôdze od najbližšej cesty. Nie je to ľahká práca. V prvom rade treba trpezlivosť. Filmári dopredu vedeli, že na dokument budú potrebovať tri roky. Nie všetko sa však podarí. Napríklad zábery vlčat pri rieke filmári nemajú. Prvý rok našli vlčicu s mladými, na ďalší rok sa však už nevrátila. Na vlky sa poľuje, podľa úradov sú premnožené. Vlčica možno už ani nežije. Filmári však nič neinscenujú. Ukazujú autentické príbehy miesta – aj keď v ňom nebudú vlčie mláďatá. Rieka Belá im pripravila množstvo iných príbehov.

Jana Čavojská – Divoká rieka

¹raftáci – vodáci splavujúci prudké horské rieky na nafukovacom gumenom člene

²regulácia – úprava

³autentický – pôvodný pravý

1. Vyberte jednu z uvedených viet, v ktorej sa nachádzajú antonymá.

- a. Na tovar bola poskytnutá zľava práve vtedy, keď sa sprava vracal vedúci.
- b. Kto dobré kúpi, má radosť z kúpy.
- c. Uprel na nás veselý pohľad, hoci nedávno ešte smútil.
- d. Niekde sú hlbociny, inde plytčiny.

2 body

Písmeno zodpovedajúce správnej odpovedi je:

2. Vyberte jednu z uvedených možností, v ktorej sú zastúpené všetky ohybné slovné druhy.

- a. vlčatá, zaujímavé, našej, tri, riekami
- b. piesok, našli, dva, autentické, kamene
- c. turisti, ľahká, našej, tri, vytvára
- d. zábery, najdivšej, prítokoch, rýb, vzdialené

2 body

Písmeno zodpovedajúce správnej odpovedi je:

3. Slová v zátvorkách daj do správneho tvaru.

6 bodov

Pred (dva) _____ rokmi Karol bol vonku aj počas silnej (búrka) _____ a (víchrica) _____. Dážď šľahal zo všetkých (strana) _____. Vietor bol taký silný, že silné stromy sa (lámať) _____ a s (hukot) _____ padali do rieky.

4. Vybete jednu z možností, v ktorej sú zastúpené všetky číslovky (určité i neurčité) rovnakého druhu.

- a. jednakému, štvorakých, trojakého, niekoľkorakou
- b. päťkrát, trojnásobného, druhému, mnoho ráz
- c. sedem, ôsmich, tretím, veľa
- d. druhým, ôsmej, mnohí, siedmim

3 body

Písmeno zodpovedajúce správnej odpovedi je:

5. Od slovies: skočiť, napísať, hovoríť utvor oznamovací spôsob.

3 body

6. Z prirovnaní: ako maslo, ako jahoda, ako fialka, ako malina, utvor prídavné mená.

4 body

7. Stupňujte prídavné mená: pekný, rýdži, milý.

3 body

8. Z nasledujúcej vety vypíš podstatné mená a urč ich rod, číslo, pád, vzor.

Dve vatry blčali na Sitne a oznamovali jeho nevítaný príchod.

7 bodov

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Je daný obrázkový príbeh:

Zdroj: <https://comicsdb.cz/comics/5374/prochazky-pana-pipa-mr-pips-trips-2-rozsirene-vydani>

